

15 BANI NUMERUL

ABONAMENTELE

INCEP LA 1 SI LA FIE-CAREI LUNI SI SE PLATESC TOT-D'AUNA INAINTE... IN BUCURESTI La casa Administratiunii IN TARA: Prin mandate postale.

MANUSCRIPTELE NU SE INAPOIAZA

REDACTIA

No. 3. — Piata Episcopiei. — No. 3.

EPOCA

15 BANI NUMERUL

ANUNCIURILE

DIN ROMANIA SE PRIMESC DIRECT LA ADMINISTRATIA ZIARULUI... La Paris: la Agence Havas, place de la Bourse, 8.

50 B. UN NUMER VECHIU, 50 B.

ADMINISTRATIA

No. 3. — Piata Episcopiei. — No. 3.

DEMAGOGII

STATUL IN VOIA INTEMPLARII

GEOGRAFIA COLECTIVISTA

ARDEREA FABRICEI DE HARTIE

GHILOTINA

OAMENII SCIINTEI

CRIMA DE LA CRUCEA ROSIE

DEMAGOGII

Sunt doi oameni care si impart imperiul politicei legitime in Romania. Numai ei au titluri legale si documente autentice, numai ei au drepturi imprescriptibile la stapânirea tarii acestia;

Raiana e buna daca'i supusa si produce venituri, muncind zi si noapte fara a murmura; dar daca ridica capul si se plange de soarta pécatoasa — sau daca reclama echitate politica si egalitate indreptatire,

Unul fu al Iasilor si cunoscut prin aceste porecle politice: «Om lui 2 Maiu» «Om lui Moldovei» sau «Om lui țerei mele»... este d. M. Coganiceanu. Cel-alt, fu al Piteștilor, tot atât de vestit sub denumirile de «Om lui 48» «Vizirul», sau cum i zice d. E. Stătescu: «cea mai înaltă expresiune a conștiinței naționale»... «Soarele României»... este d-l I. C. Brătianu.

Cu câte-va zecimi de ani în urmă, pe când, în numele marilor principii, căuta să doboare pe așa ziișii reacționari, amândoi corifeii s'aleau de modestia originii lor zicându-se «fiu al poporului»; de cum au isbutit însă să se urce la pînă și-au schimbat rostul și au început a ne asigura, în gura mare, că se trag din neam nobil, chiar din viță de «boeri mari»!

Lăcomi de învațire fără muncă, umflați de o strașnică deșertăciune, șgomotoși și neastîmpărați, violenți și perfizi ca unda — amândoi sunt însă mari liberali și mari democrați: cosmopoliti sau naționaliști după interesul momentului...

Ei nu se încercă în scrupulurile conștiinței nici în considerațiile o-moare; neavînd nimic sacru, desprețuiesc prejudecățile politice care erau respectate în alte timpuri. Patriotismul și principiile sunt pentru dîșșii materie de jonglerie politică, cu care se servesc pentru a captiva opinia turmei lui Panurg; odată scopul ajuns ei le aruncă la coșniță și nu mai vorbesc de cât de marea deosebire ce există între politica practică și între teorie...

Auzindu'i stai umit și te întrebi dacă virtutea nu'i o mistificare, și dacă felonia și minciuna nu sunt singurele adevărate merite la care trebuie să tindă omul de stat!

Când au puterea în mâini sunt aroganți și împing prerogativele puterii pînă la cea mai extremă tiranie; când nu mai sînt miniștri redevin mlădioși ca cureaua și se fac iar apărători ai drepturilor poporului, acetați fanatici a democrației universale.

Dacă însă întemplantarea 7 intru-nește în același guvern, așteaptă-te la lucruri mari, la posne surprinzătoare: resbele, desmembrări de provincii, concesiuni colosale, prefaceri de constituție pentru a se nimici ultimele privilegii a le țării... iar dacă sunt în lagăre opuse, încep a se mânca între sine ca căinii de la hot aruncîndu-și mutualmente cele mai grozave acușățiuni 1); dar tot-d'auna isprăvesc să se împace pe socoteala țării: atunci cel ce rămâne în «oposiție» hăituieste și mină vînatul la hațașul celui ce este la guvern și de la care primește câte un os din prada comună.

Poate că rari ori în țara românească s'au putut găsi două personificații mai isprăvite din neamul lui Cain, două specimene mai remarcabile de demagogi revoluționari și declamatori; ei știu toate și îți vorbesc de libertate cum vorbea în piața Magdalinei, în Paris, repausatul Mangin despre calitatea creioanelor lui.

Intr'ub cuvînt acești doi politiciani sunt prin temperamentul lor dușmanii născuși ai legalității și dreptății în țara Românească.

Sunt mai bine de trei-zeci și cinci ani de când ei băntuie țara, de când ne asurzesc cu șgomotul lor, lăudându-se cu lucruri mari, cu binefacerile lor... Și cu toate aceste poporul românesc se svîrcolește mereu într-o crescîndă miserie, și cu toate aceste corupții se mărește în sinul societății noastre, otrăvind tot mai mult ceia ce a rămas încă nobil și viu în națiune!

Cum se împacă, nu înțeleg, laudele lor cu faptele ce vedem, căci în fine de trei-zeci de ani ei au societatea românească pe mână, dărîmînd ceia ce nu le place și rezidînd ceia ce le convine?... De ce oare sub acești apriși stăpânitori nici odată nu mai avem tihnă niș pace, de ce nu mai putem trăi ca oameni de omenie?

Este aici vr'o cauză ascunsă, și această cauză de interes general se o aflăm cât mai curînd, pentru că se dispară în fine desaccordul de astă-zi, dintre vorbe și fapte.

Ei cred dar că a venit vremea să ne rîfuim cu acești oameni, se cercetăm lucrurile de aproape în toate amînunțele lor, și să adunăm la un loc suma totală la care se urcă datoria noastră către ei, șocotînd tot odată și timpul cât va mai trebui se treacă pînă ce vom putea să ne liberăm de dîșșea... Căci mie nu'mi vine să cred că datoria este perpetuă, după moda nouă, pe care părinții, fii, nepoții și strenepoții o tot plătesc fără a se mai putea istovi vre-o dată.

Ar fi și rușine pentru fii lui Traian, pentru noi românii, pe care nu ne-au robit cu sabia nici Tătarii nici Turcii, să nu ne mai putem libera de sub acești bine-făcători, mai ales cînd pînă și Bulgarii au ajuns să trăiască în ziua de azi de capul lor și să sburde în cea mai deplină slobozenie...

Cum, civilizația secolului al XIX se aibă lanțuri numai pentru nenorociții romîni?...

A. D. Holban

1) Cine nu și aduce amînte faimoasa campanie a d-lui Kogălniceanu din 1884 când declara la Iași la București și Craiova ca d. Ion Brătianu merita ștraungul pentru trădările lui... ca este o prapăstie între dîșșii... iar la Botoșani la intrarea în jurta în casele d-lui Bobeica a declarat ca șeful colectivității este lui zăpăciul care pentru jacările sale a fost înșcris în Cartea Neagră a Valahiei. D. Ion Brătianu răspundea și el ca d. Kogălniceanu merita pușcăria pentru infamiile sale trecute.

TELEGRAME

AGENCIA HAVAS

Sofia, 5 Septembrie. Corospondentul Agenției Havas, într'o întrevvedere cu dr. Stransky, primu de la ministrul afacerilor străine declarațiunea următoare:

Avem încredere în soluțiunea cestiunii noastre. De o parte, Poarta, însărcinîndu-se să supuie puterilor propunerea relativă la generalul Ehrenroth, nu înțelege prin aceasta să se facă solidară, dar e gata numai să execute propunerea care ar intruni unanimitatea puterilor. De altă parte, noi știm că Austria nu adepăreaz în principiu la zisa propunere care s'a făcut de prințul de Bismarck, în calitate sa de președinte al congresului de la Berlin. Austria ridică, cu dreptate, cestiunea de legalitate și declară că asemenea misiune nu e de loc prevăzută de tratatul de la Berlin și că, în orice caz, alegerea prințului de Coburg și luarea sa în posesiune a tronului sunt mai puțin contrarii acestui tratat în care nu se zice că adesiunea puterilor trebuie să precede intronizarea prințiară.

Putem deci șpera că proiectul de a se trimite un general rus ca comisar nu va trece de la teorie la practică.

Se știe de alt-mintea că simțîmentul general este că guvernul bulgar trebuie să refuze intrarea în țară a or-cărui personaj înșcrinat cu o asemenea misiune. Din punctul de vedere interior noi voim să dam Europei o nouă probă că țara nu e sub lovitura arbitrarului și că e stăpână pe destinele sale, cu toată opoziția ce se pregătește prin toate mijloacele la alegeri; ridicăm starea de asediu și vom lăsa să se producă toate atacurile afară de aceea indreptate contra prințului și cari sunt contrarii Constituțiunii. Ast-fel, dacă vîtoarea Adunare va aproba purtarea guvernului, Europa va fi edificată asupra adevăratei stări a spiritelor în Bulgaria și nu se va mai putea trage din așa-zisul arbitrar ce domnește aci, un argument contra stabilirii stării de lucruri actuale.

Această probă dată, șperăm că Europa va părăsi toate combinațiunile diplomatice de acum și va sfîrși prin a accepta guvernul ce Bulgaria și-a dat într'un mod liber.

AGENCIA LIBERA

Madrid, 5 Septembrie.

O conștiință anarhistă, avînd ramilitari în mai multe punctele Andaluziei a fost descoperită. Numeroase arestări au fost facute.

St. Petersburg, 6 Septembrie.

Intr'o broșură ce a publicat de curînd, principele de Galitzin pretinde că Rusia monarhică nu poate nic într'un cas se pactuize cu Franța roșie și nedemnă. Principiul este de părere că politica înțelegerei susținută de d. Katoș nu întem-pină simpatiile ambelor națiuni.

St. Petersburg, 6 Septembrie.

În cercurile militare se asigură că Rusia va proceda în curînd la o încercare de mobilizare.

STATUL IN VOIA INTEMPLARII

Când spunem că vrem mai multe garanții pentru drepturile și libertățile noastre și chiar largirea onora din ele, mulți, și între aceștia și oameni cu cultura serioasă de altmintrelea, se miră, și când nu zic că nu ne cred, ne zic că ne contradicem și că în orice caz numai conservatori nu putem fi.

Aceasta vine din chipul greșit cum s'a înțeles conservatismul la noi și nu din alt ceva.

În țara asta unde nimic original n'a rămas și nu s'a produs din nou, unde tot este imitație și spoială, când s'a imprumutat textul constituției și legilor noastre din apus, s'a imprumutat și etichetele partidelor ba chiar și programele lor. Și unii din conservatori, dar mai cu seamă liberalii, nu pot să înțelegă prin cuvîntele de liberal și de conservator alt ceva de cât ceea ce se înțelege în Europa occidentală și mai cu seamă în Franța.

Este un fel de înțelegere pe de asupra a lucrurilor, după fapte și după înfașșarea lor exterioră, iar nu patrunderea adîncă a naturii lor intime. Așa

de pildă, erau înainte de patru-zeci și opt la putere în Franța conservatorii și prin acest fapt, vorbeau în numele ordinii celei mai riguroase, luptau în interesul ei contra ori-cărei atingeri a a-totputerniciei statului; urmează după înțelegerea onora din noi că toți conservatorii în toate părțile trebuie să facă tot așa. Înțelegeau conservatorii de pe atunci într'un fel oare care monarhia, drepturile bisericilor și alte multe lucruri de același fel; urmează că toți conservatorii trebuie să creadă pretutindeni tot ast-fel.

Acest ciudat fel de a vedea vine să dîntr'o ușurință culpabilă de a judeca sau dîntr'o neputință intelectuală patentată de a generaliza și de a abstrage.

O observație mai atentivă ar fi arătă or-cui că de și în Anglietara sunt conservatori ca și în Franța și ca și în Rusia, ei nu seamănă de loc unii cu alții nici prin programe, nici prin metode, nici prin mijloacele lor de acțiune. Mai mult. Pînă acum o sută de ani aproape, conservatorii Englezii luau din când în când armele pentru a răsturna ordinea de lucruri existentă, după cum s'au încercat în câte-va rânduri și conservatorii francezi. Unde este în așa cas respectul ordinii existente în numele căreia, sub pretext că ne-am răsăvratî contra ei, ne țagăduia mai alaltă-rii România Liberă dreptul de a ne numi conservatori? Apoi, unii conservatori sunt pentru centralizare, alții sunt pentru descentralizare, unii sunt pentru sufragiu universal alții sunt contra, și cu toate acestea toți se numesc cu deopotrivă drept conservatori.

Sunt toți conservatori, fiindcă toți au același punct de vedere, aceeași tendință, aceeași concepțiune despre misiunea, nu atât a Statului, cât a societăților și a națiunilor.

În dosul ori-cărei cestiuni politice este o cestiune socială și după cum sunt puse aceste cestiuni, după diferența controverselor de această natură se deosebesc și se hotaresc în cestiunile politice partidele. Mai presus de ordinea politică este ordinea socială și în interesul acestei ordine, comună a-aceasta în liniile ei mari tutul partidelor conservatoare, se pronunță ele pentru o anume stare de lucruri politică.

Aiurea poate că partidele conservatoare se aibă interes ca Statul să fie a-tot puternic, la noi însă un conservatism bine înțeles cere ca cetățenii să fie armați cu multe drepturi, fiind că ei sunt foarte slabi și ei e foarte tare. Un guvern puternic este un bine numai cînd se razimă pe o tradițiune veche și respectată sau pe organisme sociale sențose și tari. Va fi însă tot d'auna un rău și o cauză vecinică de frămîntări și de schimbări repezi și extreme cînd nu se va rezima de cât pe legi multe și pe drepturi escorbitante față cu o societate fatimată, lipsită de organisme trănice și compusa din indivizi izolați lași în voia puterii.

Un ast-fel de guvern este în neputința de a garanta ceva: nici pe ordinea socială nici pe cea politică nu ești sigur cu deasul. E numai o cestiune de abilitate. Dacă prin vre-o manoperă oarecare un grup de oameni, cât de deșențați, au pus mîna pe Stat, ei pot să schimbe tot de ast_până mâine. Pot decretă tot ș le-ar trece prin mînte, libertățile ce ei proprietățile ar fi de o potrivă în baza lor placere.

Țara Românească e coaptă pentru despotism a zis d. Kogălniceanu, acum două trei luni unui șmic al nostru care se dusese să-l vadă. Țara românească e coaptă pentru ori-ce. Pentru absolutism, pentru republică, pentru socialism pentru ori-ce formă ar vrea Statul să împrinde.

Suntem o țară în care revoluțiile se fac prin decretă și de sus în jos și schimbările se nescocesc azi pentru a se rezăză mâine, fără a fi studiate, fără a fi cercute, și fără ca cine-va să se poată opare. Un guvern tare nu este prin el înșă o bază socială; nu este de cât un instrument, o mașină pe care or cine

o poate mînuie și face să funcționeze în interesul și în sensul său. Fără garanții în organizația socială un guvern tare e o primădie publică.

Și noi, n'avem organisme sociale, n'avem grupări formate pe comunitatea de interese, avînd tradiții comune și un fel de a vedea care se le fie propriu. Avem proprietate mare și n'avem proprietari mari, și din această cauză avem toate inconvenientele proprietății mari fără nicio unu din înșemnețele sale foloase. Statul la noi e lipsit de baze șențose și durabile care să ne asigure că această puternică mașină nu va încăpea pe mâinile unor îndrășneți nesocotii.

Din această cauză nimic n'aveș stabil, nimic garantat.

Chiar Suveranii noștri s'ar răstoarnă nu prin revoluții și prin mișcări populare, ci prin conspirații și surprinderi; căci monarhia la noi n'realtă baza, al șpirin de cât împrejurarea că are guvernul. În o altă țară, Anglietara, Italia, Germania faptul că prin surprindere s'a pus mîna pe suveran n'ar fi adus după sine schimbarea monarhiei și a întregii ordine de lucruri.

Care este cauza pentru care n'avem aceste elemente esențiale ale adevăratei ordine politice? Pentru ce de escemply avem după cum am zis proprietate mare și n'avem proprietari mari în înțelesul politic și social al cuvîntului? Pentru ce asistăm la tristul spectacol de a vedea, în genere, pe membrii unei clase votînd contra intereselor clasei sale? Pentru ce comerciant contra intereselor comerțului, pe agricultor contra intereselor agriculturii și așa mai departe?

Cauza după noi nu este decât puterea escorbitantă a Statului care poate îmbogați și ruina, corupe și persecuta pe cetățenii lui toate treptele și din toate stările sociale. Dreptul de a numi și a destui după plac magistrații și funcționarii administrativi este arma cea mai teribilă de care se servește guvernul în contra cetățenilor. Avînd atatea funcții la îndemînă el poate tot d'a-una cumpara conștiințele slabe, care odată numiți funcționari devin instrumente oarbe de persecuție și de ruină, de teama destituirii.

Aceștia și alte multe de același natură cunoscute și de multe ori discutate sunt cauzele pentru care clasele mari naționale sunt așa de slabe, așa de în neputința de a voi și de a se desvolta normal.

Trebuie deci să căutăm a ridica aceste piedici care le împedca de a-și îndeplini funcțiunile sociale.

Să căutam prin urmare a lua pe cât se poate din mîna guvernului puțința de a corupe și de a persecuta, și la a-aceasta nu putem ajunge pînă ce nu vom avea:

O bună magistratură inamovibilă, un personal administrativ inteligent, recrutat nu prin bunul plăc al guvernului ci prin dispozițiile înțelepte ale unei legi care să garanteze în același timp și pozițiunea acestor funcționari, și în fine o reformă parțială a condițelor penale în sensul unei mai mari garanțări a libertății individuale.

Acește reforme menite a stavili atotputernicia Statului și a garanta mai bine drepturile și libertățile publice, vor fi o lucrare dintre cele mai conservatoare prin faptul, ca vor fi îngăduit clasei conservatoare ale țerei să se recunoască, sa voiasca și sa lucreze potrivit propriilor lor porniri și interese. Atunci Statul își va fi găsit o bază și surprinderie nu vor mai fi de temut.

Intr'un număr viitor vom vorbi despre raporturile dintre proprietarii mari și proprietarii mici arîtînd cum le înțelegem noi și ce trebuie făcut pentru a asigura armonia între aceste două clase precum și propășirea lor economică.

Cu a-aceasta vom fi șfîrșit expunerea sumară a programului nostru.

Un conservator.

CRONICA

GEOGRAFIA COLECTIVISTA I

Societatea geografică română, punând la concurs mai multe lucrări geografice și făgăduind un premiu pentru cea mai bună operă de acest fel, vrea să se încerc și ea norocul cu scrierea de față.

După o experiență de mai mulți ani, am crezut că sunt dator să scot la lumină micul meu *Manual de geografie colectivista* atât de trebuincios tinerilor care se vor hotărî să facă mică sau mare preambulă prin bugetul Statului.

După această precuvintare, dați-mi voie să încep.

Tara se numește o întindere de pământ al cărei locuitorii nu vorbesc aceeași limbă, de care ce adesea: *«Basca vorbim și basca ne înțelegem»*; nu au aceeași obiceiuri, cât unii buzunăresc și alții sunt buzunăriți; nu sunt supuși aceluiași legi, cât unii sunt guvernamentali și alții opoziție.

La această regulă, nu este de cât o excepție în favoarea d-lui Mihail Cogașniceanu care se înțelege cu toată lumea, din care pricină s'a și poreclit singur *«Omul țerei mele»*.

Tara noastră se numește **România**; noi îi mai zicem și moșia noastră, pentru acest sfârșit fie-care cerem de la dânsa un mic sau mare venit zicând vorbele că: *«Sunt și eu Român!»*

România se împarte în județe și județele se împart între colectivități.

Județele principale ale României sunt: Județul Pavel-bărbieru zis și Stătescu, județul Chiritoșopolu, județul Athanasie, județul Siveanu, județul Simulescu.

In fie-care județ se găsesc mai multe plăși și comune; în fie-care plasă și comună sunt mai mulți sub-colectiviști.

Toate județele țării sunt foarte bogate și au producțiunile lor speciale. Spre exemplu: Ilfovul, Covurlui și R.-Vêlcei produc bâte pentru alegeri; Tulcea produce brice și foarfece de tuns și ras; Dobrogea va produce pietre cu și fără inscripții pentru nenea Mihalache.

După ce vorbim despre pământ, să nu dați voie să vorbesc despre apele curgătoare.

Știți copil că apele curgătoare vin din părțile cele mai ridicate către cele mai joase. Apele curgătoare cea mai mare României este **Bugetul**, cât el vine de sus de tot și se tot duce până la vale mare unde se găsesc aprozii și epistafiți.

România în privința acestor ape curgătoare se împarte în numeroase *Bugetașe* de unde poate să bea tot omul dacă știe să plece capul până la matca lui.

Unii bărbați mai pișcheri știu să bea din mai multe ape de o dată; acestia se numesc cumularzi.

Clima țerei românești era foarte ciudată odinioară: sunt oameni care au putut să poarte pantalonii de dril în timpul iernei și palton căptușit cu vată în August. Acum însă clima s'a îndreptat.

Era să sfârșesc manualul meu fără să vă spun care este capitala țerei.

Capitala României este Bucureștii, și Carada este capitalul Bucureștilor. Dobânzile le mănâncă tot el !

Max.

ARDEREA FABRICII DE HARTIE

Correspondență particulară a Epocii

Data 23 August.

Domnule Redactor,

Vestita fabrică de hârtie de aici despre care s'a vorbit atât de mult prin ziare, nu mai e acum de cât o ruină. Focul a izbucnit pe la orele 10 și jumătate d'asupra-jocului unde se făcea alegerea hârtiei și unde se afla mai multe mașini. Sergentul Ion Musal și Alexandru Iliescu care au venit cel dintâi înțeleasă înținzându-se, detără semnalul, chemând ajutorul lucrătorilor și deșteptând personalul administrativ.

Aparatele de siguranta

Fabrica avea, ce e drept, destule mijloace în privința elementului distrugător, avea conducte de apă, basine, pompe; dar conductele de apă erau goale, — șuru-pul de la rezervoriul central fiind închis; — basinu, pentru care societatea a cheltuit destule parale, era uscat de mai mult timp; pompele nu funcționau.

Lipsa de grijă a direcțiunii se vede cât de colo.

Focul se întinde

Numai vr'o patru metri erau între partea aprinsă și între sala mașinilor continue. Grație relei stârni a aparatelor de siguranță contra focului, nu s'a putut nici un chip izola clădirea aprinsă. Mai mulți domni care alergaseră din Bacău s'au înhamat la pompă și au făcut tot ce au putut. Flăcările însă s'au întins cu furie și asupra clădirei sălei mașinilor.

Sosirea pompierilor

Pe la ceasurile 12 sosesc și pompierii. Apă nu e! Cozile topoarelor fiind slabe se rup de la primele lovituri.

Focul se comunica la învelişul clădirilor: sălele cilindrelor amestecătoare, a cilindrilor rafinatoare și leșieterii; mai în urmă la turbina cea mare, la puț și la clădirea destrămoarelor de lemn.

Stăvilarele fură scăpate.

Pe la ceasurile 3 focul cuprinde și clădirea cazanelor și atelierelor de reparatiune. Ferăstraiele au scăpat.

În momentu în care vă scriu focul este localizat, dar nu stins însă.

În privința cauzelor acestui incendiu circula mai multe versiuni. Se vorbește mai cu seamă că focul a luat naștere de la o lampă din ghereta lampistului, care se afla sub o scară. O anchetă serioasă și nepărtinitoare ar putea să facă lumină în această chestie. E de dorit.

INFORMATIUNI

Regele adresat Sultanului o scrisoare autografa mulțumindu-i pentru darul celor doi cai. Această scrisoare va fi expedită cu primul curier, prin Ministerul Afacerilor Străine, d-lui Ion Bălăceanu, la Constantinopol, spre a o remite Sultanului.

Generalul H. Arion, inspectorul general al artileriei, a plecat azi la Sinaia unde va fi primit în audiență de Regele.

Aflăm din izvor autorizat că congediul de 15 zile ce fusese acordat d-lui dr. Busch, ministrul plenipotențiar al Germaniei, a fost revocat. D. Busch care trebuia să plece la Viena pentru afaceri private a primit ordinul să rămână la postul său.

Știm din izvor sigur că înainte d'a semna actul său de acuzațiune contra membrilor opozițiunii din Galați, procurorul general Sărăteanu a comunicat acest act ministrului Stătescu care l'a aprobat în totul.

Pregătiri mari se fac la Sinaia pentru celebrarea zilei de 30 August, aniversarul luării Griviței. Sărbătoarea va fi estimp și mai strălucită de cât în anii precedenți.

Se știe că între alți creditori, dezastrul de la Letea lovește și în casa de depuneri și consemnațiuni. Consiliul de administrațiune al acestei instituțiuni este convocat spre a lua măsuri de siguranță pentru acoperirea celor 500 mii lei împrumutați sub garanția guvernului fabricii de hârtie.

Regele a decorat cu crucea de comandor al ordinului Coroanei României pe maiorul Tewfik bey care a adus M. S. cei doi cai dăruiți de Sultanul, iar oamenii grajdurilor împărătești care l'insotiseră au primit medalia «Serviciul credincios». De sigur că un bașei ori cât de modest ar fi făcut acestor din urmă multă plăcere.

Se zice că comunicațiunile telegrafice făcute de guvernul central de către procurorul general pe lângă Curtea de apel din Iași despre rezultatul cercetărilor sale asupra cauzelor incendiului fabricii de hârtie de la Letea, sunt cât se poate de defavorabile administrațiunii acelei fabricii.

Ar fi foarte de dorit ca raportul procurorului general să se dea publicității îndată ce va fi prezentat.

Consiliul comunal al capitalei este convocat pentru poimaine Joi ca să ia o hotărîre în afacerea lucrărilor de la Băcu. Este însă mai mult de cât probabil că numărul consilierilor prezenți va fi din nou prea mic pentru a se putea ține ședința.

Am spus la rubrica știrilor mărunte că poliția capitalei a început a lua măsuri serioase pentru curățirea orașului de evreii fără căpătăiu. Adogăam aci că învecinăm cu totul activitatea poliției în această direcțiune, numai să fie durabilă și agenții însărcinați cu executarea măsurilor să nu și facă dintr'insele un mijloc de câștig.

DEPESI TELEGRAFICE

AGENCIA HAVAS

Berlin, 5 Septembrie.

«Gazeta Germaniei de Nord» zice că politica Germaniei nu poate să fie bine voităre față cu Bulgaria care turbură pacea a cărei menținere Germania o urmărește cu sârguință. Nu se poate souza desertăciunea cu care pacea Europei pare compromisă de întreprinderea orleano-coburgesă. Nu se poate înțelege această întreprindere de cât închinându-ne pe prințul de Coburg că reprezentând o politică exclusiv orleanistă. Interesele Orleanilor nu câștigă nimic printr'o pace durabilă. Un război european ar avea ca consecință o schimbare de regim în Franța.

Berlin, 5 Septembrie

«Gazeta Germaniei de Nord» zice: «In cercurile bine informate nu se știe nimic în privința unei pretinse întrevederi a împăratului Wilhelm cu țarul. Nu e nimic care ar putea face să se creadă că țarul are intențiunea să vie la Stettin. Dacă zărele vorbesc de reînnoirea unui tratat rusogerman expirând în Septembrie, aceasta nu e decât o combinațiune proastă, căci asemenea tratat nu există.»

Berlin, 5 Septembrie

O scrisoare a împăratului adresată președintelui superior din Koenigsberg face cunoscut că nu va merge la Koenigsberg; el va trimite pe prințul Albert care reprezintă-tantele său.

Berlin, 5 Septem.

Împăratul a primit pe nouii trimiși ai Greciei și Mexicului.

Belgrad, 5 Septembrie.

Prințul Jean Borghese a vizitat pe d. Ristić; el va pleca la București, după aceea va merge la Sofia să viziteze pe prințul de Coburg, amicul său personal.

Belgrad, 5 Septem.

În urma circulării ministeriale oprimd pe funcționari a se amesteca la alegeri, înțelegerea cabinetului a devenit deplină.

Londra, 6 Septembrie.

Teatrul «Exceter» din Devonshire a ars pe timpul reprezentației. Au fost 60 de morți și vr'o 20 de răniți.

AGENCIA LIBERA

Berlin, 6 Septembrie.

Gazeta Germaniei de Nord asigură că nu este de loc vorba despre o întrevedere a împăratului Wilhelm cu țarul.

În cercurile politice această desmînțire se explică prin faptul că împăratul Germaniei ar fi dorit întrevederea pe când principele de Bismarck se opuse.

DINTR'O ZI INTR'ALTA

Ghilotina și oamenii științei

Se știe că cadavrele celor condamnați la moarte, care au fost executați, sunt date Facultății de medicină, care caută a surprinde vre un secret biologic, analizând nervii, creierul și deosebitele organe sustrate cu violență din starea de viață prin ghilotină.

O chestiune de un interes palpitant este aceia a *supra-vieții* după decapitare. Gândirea subsistă ea încă în creierul separat de trunchiul? Mișcările observate în deosebite ocazii la condamnații care au fost ghilotați, sunt ele oare dovada unei vieți persistând încă câte-va minute, sau câte-va secunde?

Vai! sute de experiențe au fost făcute de către profesori eminenti și rezultatele obținute sunt aproape nefermate; opiniiunile prinților științei nu se împacă de loc în asta în privința.

În momentu în care noul experiment vor fi făcute asupra capului sinistrului bandit cu numele de Pranzini, care a fost executat, după cum se știe, în dimineața zilei de 31 August corent la Paris, mi s'a părut indispensabil d'a culege avizul oamenilor speciali, d'ai întreba mai dinainte asupra rezultatelor ce pot da aceste încercări.

Iată mai întâi opinia.

D-lui Germain Séé,

Eminentul profesor nu crede în *supra-vieție* și, după d'nsul, numărul acelor ce credeau odinioară scade din ce în ce; *el e convins că condamnatul*

nu păstrează de cât câte-va momente — foarte scurte — câte-va secunde d'abia, simțibilitatea sa, după ce cutitul fatal a separat capul de trunchiul.

Pentru d. Germain Séé, o dilemă se înfațișează.

Ori *supra-viețuire* nu există. — Invățatul sunt conștienți de aceasta — și atunci este copilăresc, nefolositor și puțin interesant de a urma experiențele obișnuite de la școala de medicină.

Ori oamenii de știință au îndoieli și nu sunt cu totul fixați asupra acestui punct, așa de grav, d'a ști dacă viața păstrează imediat pe cel executat, și atunci, după d-l. Germain Séé, este oribil, criminal, d'a tortura din nou o ființă omenească care e presupusă că trăiește încă, d'a se servi de el cum te servești d'un câine, d'o pisică vie, într'un amfiteatru.

D-l. Pozzi

Am fost destul de fericit de a întâlni pe d-l. Pozzi, profesor la Facultate:

— Nu cred nici eu în o *supra-viețuire* la ghilotinați, ne-a răspuns el. Înainte însă d'a zice mai multe, dați-mi voie să stabilesc o deosebire foarte importantă.

«În om, sunt două vieți, bine deosebite: aceia ce vom numi, dacă voiți, *viața generală* și o alta, *viața parțială*.»

«Viața generală este ansamblul funcționării tuturor organelor. Această viață sunt sigur, păstrează pe supliciat îndată ce capul cade în coș.

«Nu că, greutatea cutitului cauzează după avizul meu, o amețală imediată. Lama fiind dirijată în mod oblic, greutatea nu se simțește de loc.

«Este însă ceia ce se numește, *le coup de foudre*,» nodul vital lăsat care provoacă moartea imediată.

«Vă spuneam că greutatea cutitului nu însemnează nimic. În adevăr, s'au tăiat animale, iepuri, înfigându-le un simplu ac în nodul vital, și moartea a fost instantanee.»

«În cea ce privește viața parțială, ea subsistă; inima poate încă să bată, mușchii să se contracteze; piciorul în care s'a infusată sânge, poate, o jumătate de ceas după moarte, să tremure dacă s'ar pișca pulpa: toate aste însă nu însemnează nimic pentru cea ce privește viața generală.

«Prin urmare nu există *supra-viețuire*, sunt convins; nu m'aș pronunța însă cu aceeași siguranță dacă ar fi vorba de un alt soi de supliciu de cât acel al ghilotinei.»

«Decapitarea aduce moartea instantanee: d'asemenea, o broască lovită cu violență cu un băț încetează îndată din viață; însă ia un om, omoară l' într'o lovitură de spadă în inimă, omoară l' scoțându l' tot sângele, și fă apoi, când moartea va fi constatată, experiențe asupra cadavrului său.»

«Și atunci veți vedea poate dacă cunoștința de sine, viața generală, subsistă atunci când el este crezut mort.»

D-l. Peter

— Mă întrebă, zise el, care este durata *supra-viețuirei* la ghilotinați, care este gradul probabil a suferințelor lor.

«Aceasta l'ca și când m'ai întreba ce este *viața*: mi voi da silințele să te satisfac.

«Nu știu ce este *viața* în sine, știu însă că *viața* unui organism atât de complex ca acel al omului este *soma vieții* nu numai a tuturor organelor care l'constituie, dar încă a tuturor *tesăturilor* acestor organe și a tuturor elementelor acestor țesături.»

«Aceste organe, apoi aste țesături, apoi aste elemente (celula, vasul), *supra-viețuesc* o oare-care timp, organismul din care fac parte.

«Exemplu: inima, scoasă din pieptul unui animal, continuă a bate încă câte-va minute, cu toate că numai conține sânge; ea funcționează automat și fără scop, și când a încetat d'a mai bate fibra sa musculară rămâne încă contractilă cât-va timp.»

FOIȚA ZIARULUI «EPOCA»

(60)

A. MATTHEY — (ARTHUR ARNOULD)

CRIMA

CRUCEA ROSIE

PARTEA II

FEMEIA LUI IUDA

XI

Amantul d-nei Flamand

Bêtréna Mariana începu să tremure.

— Vezi că d-na e cam bolnavă...

— Bolnavă? Acum patru zile când am fost s'o vedea era foarte bine.

— Nu l'e tocmai îndemână... și m'i spusese se nu primesc pe nimeni...

— Pricip... dar nu mă privește pe mine asta... Cred că e în camera sa?

— Da, d-le...

— Să vedem, zise el amenințător; și lăsând pe bêtréna slujnică, intră în casă, se sui la primul etaj și deschise răstii ușa odăiei Isabellei fără a mai bate.

Isabela stătea în jețul său, lângă ferăstra deschisă pe câmpie, și nu pu-

tuse auzi de sigur că venise Durandea.

Fața ei părea în adevăr foarte abatută; lucru lesne de înțeles dupe întâmplarea din ajun și grozavele desțăiniri a le sorei sale.

La sgomotul pricinuit prin intrarea lui Durandea ea întoarce capul și zări pe omul a carei amintire umplea de două-zeci și patru de ore spiritul și inima sa de sentimentele cele mai crude și mai violente, de groază, păreri de rău, de mânie și indignațiune.

Vezându l' Isabela nu se putu împedica de a striga năbușit și să ridica în picioare mai alba de cât dentelă lungului său capot, având întipărită în privirea sa toată groaza de care era plin sufletul său, gata al spune:

— Nenorocitul! dute!... O! dute!

Durandea se oprise în loc și se uita la dânsa pătrunzător, cu ochii pe jumătate închiziți, cu o așa expresiune de mirare îngrijită și de beniuială, nemișcat și cu trupul încovoiat, ca un animal gata a se arunca asupra unei prăzi, în cât Isabela, aducându și de o dată aminte făgăduința ce dăduse surorii sale, jurământul ce făcuse de o păstra în fundul inimii sale grozavul lor secret, recazu în fotoliul său și întoarce capul spre a ascunde mai bine simțirile ce obrazul său le desțăinuia.

Durandea cercetă atunci cu ochii repede tot ce se afla în jurul lui.

Vezând că toate sunt la locul lor, că nu e nici o schimbare, năintă iute

spra tînăra femeie.

Expresiunea feței sale se schimbăse într'un minut.

Înfățișarea sa repulnică și aproape amenințătoare devenise blândă și îndurătoare; și ori-cine nu l'ar fi cunoscut ar fi căzut ușor în cursă.

— Ei bine, draga mea, ce ai? zise el cu o voce desmerdătoare. Mariana m'i a spus că nu l'ți e tocmai bine... și chiar așa se pare... mai cu seamă dacă trebuie să țin seamă și de chipul cu care m'ai primit...

Zimbea și o privea cu coada ochiului...

— Iartă-mă, murmură Isabela care ținea ochii plecați; m'i e în adevăr cam rău... apoi surprinderea... nu te așteptam pe ziua de astăzi...

Durandea văzând sfiala sa o pînțea cu mai multă stăruință.

— Veniam să te vestesc că ș'am găsit o altă locuință mai bună și mai plăcută. Mi s'a vorbit de o proprietate lângă gară și cu toate aceste destul de retrasă... Dar vpm vorbi mai pe urmă despre aceasta... când vei fi mai sănătoasă.

— Da, așa, răspuse ea cu greutate.

— De, sigur ai o migrenă cumplită...

— Da o migrenă...

Să plecă spre a o sêruta pe pâr; dar simțind buzele sale, Isabela se dădu îndărăt cu atâta înțeleală în cât capul i se lovi de șpetele fotoliului și ea scoase un țipet ușor.

Durandea se încrunță și ochii săi se umplură de mânie.

Privirile amândurora se întâlniră. Ea înțelese că fusese nesocotită.

— O! Doamne, zise legănându se ca cineva care suferă de o nevralgie — m'a durut așa de tare...

Durandea tăcu un timp cătând în altă parte

Apoi l' zise cu răceală:

— Ai face bine să te culci.

— Așa cred și eu... am nevoie de odihnă...

— Dacă nu-ți va fi mai bine diseară, adause el cu același ton — se trimeți dupe un doctor... Voi veni mâine se ved cum îți mai este.

— O! doamne, gândi ea înfiorându-se, oare va veni în toate zilele acum? Ar putea să întâlnească pe Zelia... Vina e a mea... n'am știut să mă stăpânesc de ajuns.

El îi luă mâna și se făcu că i pipăie pulsul. Mâna ei tremura în ale lui și se răcea. O ținu un moment, apoi o lăsă și se pregătî de plecare.

Înținse ea însăși fruntea dorind se îndrepte greșalele și neroziile ce făcuse.

El o sêruti, dar pielea tineretii femeii se strînse și se acoperi cu o sudoare rece sub acest sêrutat, în timp ce un fior sguidua tot trupul ei.

— Ai ceva friguri, zise el, culcă-te... l'ți voi trimite un doctor acuzi. La vedere! Am să spun Mariane să te revădă aici... Nu trebuie să stai nici o dată așa singură!

— Unde e Justina? adause el de o dată.

— Să joacă în grădină.

— A l'bine. Pe mâine!

Isabela lasă să i cadă capul pe fotoliu, parcă ar fi fost zdrobită de slăbiciune, fără a gasi curajul de a l' răspunde:

— La revedere!

Dupe ce eși din odaie, se cobori repede și se duse în bucatărie unde se afla Mariana.

— Ce s'a petrecut? Întrebă el restii și mănios pe bătrâna slugă.

— Nimic d-le, raspunde ea tresărind.

— N'a venit nimeni pe aici?

— Nimeni, îngână ea.

— O mai privi încă odată drept în ochi, apoi eși iute, cu fața contractată, deslegă pe *Miss Black*, se sui pe șea și porni.

Mariana stătea lângă poartă pe care o închisese.

Dute în casă, îi zise el mînios.

Sluga ascultă cu grabă și se întoarce tremurând la bucatărie.

Sigur că nu l' vedea nimeni, Durandea trecu la pas drumul, îndreptându-se spre hanul cărciumii despre care am mai vorbit și care se găsea în față.

Ajunz acolo, se opri în loc, se coborî, dădu frîul în mâna unui băiat și intră în sala de la rîndul de jos.

Patronul îi eși nainte alergând.

(Va urma)

«Ast-fel inima supra-vietuește orga-

«Alt exemplu: Claude Bernard a dem-

«Se știe ca Napoleon I înaintea d'a fi

«Acum cestiunea este d'a ști dacă, la

«Este nefdoelnic ca îndată după de-

«Pentru ce dar mușchii faciali nu ex-

«Pentru că, prin faptul decapitărei

«In decapitare prin ghilotină comi-

«Lovitura cuțitului produce o comi-

«Apoi, când comoțiunea s'a sfârșit,

«S'a hotărât deci, ca Noua-Guinee

«In resumat, creurul unui decapitat,

«Observațiile făcute de către ilustrul

«D-nul Conte Villiers de l'Isle-Adam,

«Câte-va zile înaintea executării

«Nu știu, zise Velpeau, dacă cererea

«Din moment în care va cădea cu-

«Nu ignorez că una din cele mai in-

«Depinde de d-ta ca omenirea se fie,

«In momentul în care va cădea cu-

«Chirurgul apucă capul stingerat în

«Pleopa ochiului drept se cobora pe

«O nouă sfortare musculară se manii

«Astă experiență, făcută de către un

«Se mai citează încă alte experiențe

«Se vede că toți profesorii mari s'au

«Paul Roche.

ACTE OFICIALE

Sunt numiți: — D. I. Rămniceanu controlor fiscal,

— D. G. Dumitrescu, actual secretar

— D. Gheorghe Ghenghel, președintele

— D. G. Crivețeanu, directorul prefec-

— D. I. Rămniceanu controlor fiscal,

— D. G. Dumitrescu, actual secretar

— D. Gheorghe Ghenghel, președintele

— D. G. Crivețeanu, directorul prefec-

— D. I. Rămniceanu controlor fiscal,

— D. G. Dumitrescu, actual secretar

— D. Gheorghe Ghenghel, președintele

— D. G. Crivețeanu, directorul prefec-

— D. I. Rămniceanu controlor fiscal,

— D. G. Dumitrescu, actual secretar

— D. Gheorghe Ghenghel, președintele

— D. G. Crivețeanu, directorul prefec-

— D. I. Rămniceanu controlor fiscal,

— D. G. Dumitrescu, actual secretar

— D. Gheorghe Ghenghel, președintele

— D. G. Crivețeanu, directorul prefec-

— D. I. Rămniceanu controlor fiscal,

— D. G. Dumitrescu, actual secretar

— D. Gheorghe Ghenghel, președintele

— D. G. Crivețeanu, directorul prefec-

— D. I. Rămniceanu controlor fiscal,

— D. G. Dumitrescu, actual secretar

DOROHOI

Corospondentul nostru din localitate

«Toate în acest timp s'a făcut și mai

«In ziua de 3 August corent ne spune

«Asemenea în seara de 4-5 corent a

«Unirea află că pădurile după teri-

«Același ziare ne dă știrea că un in-

«D. Eugenie Ștatescu, Ministrul

«Consiliul central al societății func-

«Adunarea se va ține în palatul U-

«Estract din circulara No. 3492 cu data

«Vé rog să vă adresați la publi-

«Se zice că Nicu Albu, va trece

STIRI MARUNTE

Esroc arestat. — Poliția capitalei a

«Dacă de enormă sumă ce îi dă, bănu

«Perceptor-potlogar. — Azi s'a presen-

«Ni se asigură că d. Ferikidi, minis-

«D. Ion Bălăceanu, ministrul ple-

«Căsătoria religioasă a d-lui T. L.

«De două zile se găsește în Bucu-

«Ni se scrie din Constanța că Vi-

«Cu această ocaziune multă lume

«Atracțiunea principală a acestei

«Câștiga pariul cel ce putea străbate

«Pariul a fost câștigat de d. Kiri-

«Distanța a fost străbătută în 1 oră

«Semne multe că se fac pregătiri

TELEORMAN

«Ecol Teleormanului» a căzut pe teri-

«In ziua de 3 August corent ne spune

«Asemenea în seara de 4-5 corent a

«Unirea află că pădurile după teri-

«Același ziare ne dă știrea că un in-

«D. Eugenie Ștatescu, Ministrul

«Consiliul central al societății func-

«Adunarea se va ține în palatul U-

«Estract din circulara No. 3492 cu data

«Vé rog să vă adresați la publi-

«Se zice că Nicu Albu, va trece

ULTIMA ORA

Berlin, 6 Septembrie. — Post men-

«Articolul Gazetei Germaniei de Nord

«Excester, 6 Septembrie. — Numărul

SPECTACOLE

Astăzi Marți 25 August trupa română

INSTITUTUL PROFESORILOR ASOCIATI

«Direcțiunea are onoare a aduce la cuno-

«De această ocaziune multă lume

«Atracțiunea principală a acestei

DE INCHIRIAT

«Chiar de acum, ca-

INSTITUTUL DE DOMISOARE

«Cursurile pe anul 1887-88 în acest

«Pe lângă clasele primare și două gimnasia-

«Directoarea, Alexandrina Filonescu

PENSIONATUL ENIU BALTEANU BUCURESTI

INSTITUTUL SCHEVITZ BUCURESTI

PENTRU PĂRINȚII DE FETE

INSTITUTUL DE FETE MARIA GACKSTATTER BUCURESTI

SINGURUL DEPOSIT DE

UNT PROASPET

ION ȚETU

APPE MINERALE

ANUNCIU

CASSA DE SCHIMB JOANNIAN & NICOLESCU

Table with columns: VALORI, Cump, Vënd. (Exchange rates)

CASA DE SCHIMB ALEX. GR. IONESCU & B. MARCU

Table with columns: VALORI, Scadența cuponelor, Terg lib curs mediu (Exchange rates)

F. FREUND FABRICA DE REPARAT MASINE AGRICOLE S'A MUTAT No. 126 - Calea Mosilor - No. 126

PEMALUL MAREI-NEGRE CONSTANTZA PEMALUL MAREI-NEGRE HOTEL CAROL I STAGIUNEA BAILOR DE MARE SCHIMBAREA DIRECTIUNEI

RECOMANDAM LEGATORIA DE CARTI R. PERL STRADA BISERICA IENEI NO. 10, CASA BISERICII DINTR' OZI BUCURESTI

ANTREPRIZA BAROMETRICA CURATIREA LATRINELOR CU MASINI PNEUMATICE BUCURESTI No. 25

INSTITUTUL C. TROTEANU Strada Sf. Ioan-Nou, No. 35 (in Jignita) Cursurile din acest institut, reincep la 1 Septembrie viitor.

INSTITUTU BERGAMENTER AUTORISAT DE INALTIUL MINISTER AL INSTRUCIUNII PUBLICE (Fondat la 1875) Invetamantul predat in limba romana, germana si franceza...

Zacherlin CEL MAI PROBAT REMEDIU CONTRA TUTULOR INSECTELOR Se intrebuinteaza cu mare succes, fiind-ca nimiceste in scurt timp si sigur or-ce insecte...

APELEGAZOASE APA LITINATA (GAZOASA) E cea mai buna si folositoare cura Acosta apa are proprietatea de a dizolva depositul de Acid Uric... APA ALCALINA (GAZOASA) Ca apa acidosa (reacitoare in timpul verii) inlocuiesc cu prisosinta...

URMATOARELE PREPARATE COMPUSE DE: FARMACISTUL DIMITRIE G. GHERMAN BUZEU Se gasesc in Bucuresti numai la d. Marin Onescu Irizer, Hotel Union, str. Academiei.

BIBLIOGRAFIE Limba franceza predata Romanilor si limba engleza predata Romanilor. Publicatia limba engleza septamanala pentru toate clasele...

VIDECAREA BOALELOR SECRETE CAPSULE ANTIBLENORRAGICE preparate de L. Oswald cu aprobarea consiliului medical superior.

MERSUL TRENURILOR CAEI FERATE ROMANE Valabil de la 19 Iunie (1 Iulie) 1887. Table with columns for train numbers (1-38), stations, and departure/arrival times.